

19.04/20
Klaus
Bosna

Broj: 05-02-1-1167-5/20
Sarajevo, 29.4.2019. godine

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH
- Zastupnički dom -
- Dom naroda -

SARAJEVO

BOSNA I HERCEGOVINA PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE SARAJEVO			
PRIMLJENO: 29.04.2020			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01/02-02-1-865			20

PREDMET: Prijedlog zakona o privremenim mjerama u radu pravosudnih i drugih tijela Bosne i Hercegovine za vrijeme stanja prirodne ili druge nesreće na teritoriju Bosne i Hercegovine, *dostavlja se*

Poštovani,

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 13. izvanrednoj sjednici održanoj 16.4.2020. godine, utvrdilo je Prijedlog zakona o privremenim mjerama u radu pravosudnih i drugih tijela Bosne i Hercegovine za vrijeme stanja prirodne ili druge nesreće na teritoriju Bosne i Hercegovine, te zaključilo da se isti uputi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine uz prijedlog da se razmatra po žurnom zakonodavnom postupku.

U opredjeljenju da razmatranje i usvajanje navedenog zakona predloži po žurnom postupku, Vijeće ministara je uvažilo navode iznijete u dopisu Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, broj: 06-50-2743/20 od 21.4.2020. godine, a čiji primjerak dostavljamo u piveitku.

U vezi s navedenim, u prilogu dostavljamo Prijedlog zakona o privremenim mjerama u radu pravosudnih i drugih tijela Bosne i Hercegovine za vrijeme stanja prirodne ili druge nesreće na teritoriju Bosne i Hercegovine, elektroničku verziju Prijedloga zakona, kao i navedeni dopis Ministarstva pravde BiH o razlozima donošenja po žurnom postupku, sukladno poslovnici odredbama oba doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

PRILOG: - Kao u tekstu -

GENERALNI TAJNIK
VIJEĆA MINISTARA BiH
mr. Robert Vidović

DOSTAVITI:
- Naslovu i
- a/a.

BOSNA I HERCEGOVINA

VIJEĆE MINISTARA

PRIJEDLOG

ZAKON

**O PRIVREMENIM MJERAMA U RADU PRAVOSUDNIH I DRUGIH TIJELA BOSNE
I HERCEGOVINE ZA VRIJEME STANJA PRIRODNE ILI DRUGE NESREĆE NA
TERITORIJU BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, travanj 2020. godine

Na temelju članka IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Zastupničkog doma, održanoj 2020. godine, i sjednici Doma naroda, održanoj2020. godine, usvojila je

ZAKON
O PRIVREMENIM MJERAMA U RADU PRAVOSUDNIH I DRUGIH TIJELA BOSNE I
HERCEGOVINE ZA VRIJEME STANJA PRIRODNE ILI DRUGE NESREĆE NA
TERITORIJU BOSNE I HERCEGOVINE

POGLAVLJE I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.
(Sadržaj)

Ovim zakonom propisuju se privremene mjere u postupanju u sudskim i drugim postupcima pred Sudom Bosne i Hercegovine i Tužiteljstvom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: pravosudnim tijelima) i drugim tijelima Bosne i Hercegovine za vrijeme stanja prirodne ili druge nesreće na području Bosne i Hercegovine, zbog opasnosti od moguće pojave epidemije zarazne bolesti prouzrokovane korona virusom (COVID-19).

Članak 2.
(Trajanje mjera)

Privremene mjere propisane ovim zakonom i podzakonskim aktima donesenim na temelju ovog zakona, primjenjuju se od dana stupanja na snagu Odluke o proglašenju nastanka stanja prirodne ili druge nesreće na teritoriju Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 18/20), i traju do prestanka razloga zbog kojih je ovaj zakon donesen, a najkasnije do donošenja odluke Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o stavljanju izvan snage Odluke o proglašenju nastanka stanja prirodne ili druge nesreće na teritoriju Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE II - MJERE U SUDSKIM POSTUPCIMA

Članak 3.
(Rokovi)

(1) Rokovi za ostvarivanje prava stranaka u svim postupcima pred pravosudnim tijelima određeni zakonom prestaju teći za vrijeme važenja ovog zakona, osim u hitnim postupcima iz članka 5. ovog zakona.

(2) Rokovi za podnošenje apelacije i prijedloga za ocjenu ustavnosti i zakonitosti zakona i drugih propisa Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine prestaju teći za vrijeme važenja ovog zakona.

Članak 4.
(Način rada sudova)

(1) Za vrijeme važenja ovog zakona pravosudna tijela neće primati stranke niti održavati rasprave osim u hitnim postupcima sukladno ovom zakonu.

(2) Za vrijeme važenja ovog zakona komunikacija između pravosudnih tijela i stranaka, kao i drugih sudionika postupka odvijat će se putem pošte ili elektroničkim putem i neće se moći vršiti neposredna predaja podnesaka niti preuzimanje pismena u pravosudnim tijelima.

(3) Osobno uručivanje dokumenata na temelju zakona se ne vrši, osim u hitnim slučajevima.

(4) Predsjednik Suda Bosne i Hercegovine i glavni tužitelj Tužiteljstva Bosne i Hercegovine dužni su organizirati rad ili minimum procesa rada pravosudnih tijela kojima rukovode uz poštivanje svih mjera nadležnih tijela donesenih radi sprječavanja širenja epidemije zaraznih bolesti prouzrokovanih korona virusom, a s ciljem zaštite života i zdravlja ljudi.

(5) Sudac ili predsjednik vijeća, kao i tužitelj može postupati i provoditi sve procesne radnje i u drugim predmetima, ako se time neće ugroziti život i zdravlje sudionika postupka.

Članak 5.

(Hitni sudski postupci)

(1) Hitni sudski postupci u smislu ovog zakona su kazneni postupci vezani za određivanje i ukidanje pritvora, postupci u kojima postoji opasnost od zastarjelosti i u ostalim hitnim slučajevima propisanim kaznenim zakonodavstvom Bosne i Hercegovine.

(2) Hitni sudski postupci u smislu ovog zakona su postupci za sva kaznena djela koja su počinjena za vrijeme trajanja stanja prirodne ili druge nesreće i u vezi sa stanjem prirodne ili druge nesreće.

(3) Hitni postupci u smislu ovog zakona su i postupci koji su posebnim propisom propisani kao hitni.

Članak 6.

(Isključenje javnosti)

Sudac ili predsjednik vijeća može iz razloga navedenih u članku 1. ovog zakona, na ročištu ograničiti ili privremeno, djelomično ili u cijelosti isključiti nazočnost javnosti.

POGLAVLJE III - MJERE U UPRAVNIM SPOROVIMA

Članak 7.

(Rokovi u upravnim sporovima)

(1) Za vrijeme važenja ovog zakona ne teku rokovi u upravnim sporovima koji se odnose na poduzimanje procesnih radnji stranaka i ispunjenje njihovih materijalnih obveza.

(2) Izuzetno od stavka (1) ovog članka, rokovi teku u pojedinačnim upravnim sporovima ukoliko postoji opasnost za život i zdravlje ljudi, za imovinu veće vrijednosti ili ako je to potrebno zbog hitnog i učinkovitog funkcioniranja tijela uprave, upravnih organizacija i institucija s javnim ovlastima.

Članak 8.
(Način rada)

(1) U upravnim sporovima usmene rasprave i druge procesne radnje u kojem sudac, službena osoba, stranka ili drugi sudionik u postupku mogu biti u neposrednom kontaktu, neće se provoditi osim u hitnim slučajevima.

(2) U upravnim sporovima javnost je isključena prilikom izvođenja svih procesnih radnji.

POGLAVLJE IV - MJERE KOD IZVRŠAVANJA KAZNENIH SANKCIJA I PRITVORA

Članak 9.
(Prekid zastarijevanja)

Za vrijeme važenja ovog zakona prekida se zastarijevanje izvršenja kazne.

Članak 10.
(Poziv osuđenom)

(1) Za vrijeme važenja ovog zakona Sud Bosne i Hercegovine neće upućivati na izdržavanje kazne osobe pravomoćno osuđene na kaznu zatvora do 5 godina, osim osobe osuđene za kaznena djela XVI GLAVA ŠESNAESTA KAZNENA DJELA PROTIV INTEGRITETA BOSNE I HERCEGOVINE, članka 201. (Terorizam), članka 202. (Financiranje terorističkih aktivnosti), članka 202a. (Javno poticanje na terorističke aktivnosti), članka 202b. (Vrbovanje radi terorističkih aktivnosti), 202c. (Obuka za izvođenje terorističkih aktivnosti), članka 202d. (Organiziranje terorističke skupine) i članka 250. (Organizirani kriminal) Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 8/10, 47/14, 22/15, 40/15), kao i za kaznena djela iz članka 169. stavak 2. točka a) Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera („Službeni glasnik BiH“, broj 22/16).

(2) Za osobe upućene na izdržavanje kazne iz stavka (1) ovog članka, Sud Bosne i Hercegovine će sukladno članku 139. Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera, rješenjem naložiti zdravstvenoj ustanovi mjesta prebivališta ili boravišta osuđene osobe obvezno testiranje na koronavirus (COVID-19).

(3) Za osuđene osobe za koje se utvrdi da su pozitivne na korona virus (COVID-19) Sud Bosne i Hercegovine će izvršiti odgađanje izvršenja kazne sukladno članku 145. Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera.

(4) Ukoliko se utvrdi da je osoba koja se nalazi na izdržavanju kazne zatvora inficirana koronavirusom, takva osoba će se uputiti na daljnju hospitalizaciju u zdravstvenu ustanovu predviđenu za takve slučajeve, a u skladu s čl. 81. i 82. Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera.

Članak 11.

(Mjere kod određivanja pritvora)

Mjere iz članka 10. st. (2) do (4) ovog zakona primjenjuju se na osobe kojima se određuje pritvor.

POGLAVLJE V - MJERE U POSTUPCIMA EKSTRADICIJE I OSTVARIVANJA ALIMENTACIJSKIH ZAHTJEVA

Članak 12.

(Postupanje u postupcima ekstradicije)

(1) Svi postupci u vezi s ekstradicijom osoba u Bosnu i Hercegovinu i iz Bosne i Hercegovine provode se u skladu s Europskom konvencijom o ekstradiciji s dodatnim protokolima uključujući i rokove za privremeno pritvaranje i ekstradiciju potraživanih osoba iz Konvencije.

(2) Rok predviđen člankom 39. stavak (3) Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima („Službeni glasnik BiH“, br. 53/09 i 58/13) može se u vrijeme važenja ovog zakona produžiti najduže za još tri mjeseca.

Članak 13.

(Ostvarivanje alimentacijskih zahtjeva)

Svi postupci u vezi s ostvarivanjem alimentacijskih zahtjeva u Bosni i Hercegovini i izvan Bosne i Hercegovine provode se u skladu s odlukama Europskog suda za ljudska prava i odredbama ovog zakona, uz poštovanje minimuma prava propisanih Konvencijom o ostvarivanju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu.

POGLAVLJE VI - MJERE U UPRAVNIM POSTUPCIMA

Članak 14.

(Rokovi)

(1) Za vrijeme važenja ovog zakona ne teku rokovi u upravnim postupcima koji se odnose na poduzimanje procesnih radnji stranaka i ispunjenje njihovih prava i obveza kao i rokovi koji se odnose na postupanja tijela uprave i na donošenje upravnih akata.

(2) Bez obzira na odredbu stavka (1) ovog članka rokovi teku u pojedinačnim upravnim postupcima ukoliko postoji opasnost za život i zdravlje ljudi, za javni red i mir, za javnu sigurnost, za imovinu veće vrijednosti ili ako je to potrebno zbog hitnog i efikasnog funkcioniranja vlasti.

(3) U odluci ili rješenju u kojem se određuje rok, stranka se mora upozoriti o tijeku roka u skladu s ovim člankom.

Članak 15.

(Način rada tijela uprave)

(1) Za vrijeme važenja ovog zakona komunikacija između tijela uprave i stranaka, kao i drugih sudionika postupka odvijat će se putem pošte ili elektroničkim putem i neće se moći vršiti neposredna predaja podnesaka niti preuzimanje pismena u tijelu uprave.

(2) U upravnim postupcima usmene rasprave i druge procesne radnje u kojem službena osoba, stranka ili drugi sudionik mogu biti u neposrednom kontaktu neće se provoditi osim u hitnim slučajevima.

(3) U upravnim postupcima javnost je isključena prilikom izvođenja svih procesnih radnji.

POGLAVLJE VII - ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 16.

(Zatezne kamate)

Za vrijeme važenja ovog zakona zatezne kamate u sudskim postupcima ne teku.

Članak 17.

(Određivanje dodatnih mjera)

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine u skladu s ovim zakonom može odrediti i druge mjere koje su nužne za sprječavanje širenja epidemije bolesti COVID-19, zaštitu prava osoba i neometano djelovanje pravosudnih tijela.

Članak 18.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine.

PSBiH, broj _____/20

2020. godine

Sarajevo

PREDSJEDATELJ

*Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH*

PREDSJEDATELJ

*Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH*

O B R A Z L O Ž E N J E

I – USTAVNA OSNOVA

Ustavna osnova za donošenje ovog zakona sadržana je u članku III 1. g), Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je u nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine provođenje međunarodnih i međuentitetskih kazneno-pravnih propisa uključujući i odnose s Interpolom, i u članku IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine prema kojem je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna za donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva ili za vršenje funkcija Skupštine Bosne i Hercegovine po Ustavu Bosne i Hercegovine.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Svjetska zdravstvena organizacije proglasila je 11. ožujka 2020. godine pandemiju uslijed širenja virusa SARS-CoV-2 i oboljenja uzrokovanog ovim virusom – COVID 19.

Na temelju članka 13. točka (h) Okvirnog zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 50/08), Odluke Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o proglašenju nesreće uzrokovane pojavom korona virusa, Odluke Vlade Republike Srpske o proglašenju nastanka izvanredne situacije i Odluke gradonačelnika Brčko distrikta Bosne i Hercegovine o proglašenju stanja prirodne nesreće zbog COVID-19 (korona virus), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 5. izvanrednoj sjednici, održanoj 17. 3. 2020. godine donijelo je Odluku o proglašenju nastanka stanja prirodne ili druge nesreće na teritoriju Bosne i Hercegovine „Službeni glasnik BiH“, br. 18/20. Ovom Odlukom proglašava se nastanak stanja prirodne ili druge nesreće na području Bosne i Hercegovine zbog opasnosti od moguće pojave epidemije zarazne bolesti prouzrokovane novim korona virusom (COVID-19), a kako bi se smanjio rizik od ubrzanog širenja infekcije u Bosni i Hercegovini i omogućilo angažiranje dodatnih resursa za odgovor na ovu javnozdravstvenu prijetnju.

Imajući u vidu razlog za proglašenje nastanka stanja prirodne ili druge nesreće, neophodno je omogućiti nadležnim tijelima što adekvatnije uvjete za rad te odgovorno i racionalno pristupiti prevazilasku nastale situacije. S tim u vezi, potrebno je upozoriti i sve građane da se tijekom epidemiološke situacije u BiH moraju ponašati odgovorno, kako prema sebi, tako i prema drugima, te da izazivanje panike i nereda otežava provođenje mjera i aktivnosti nadležnih tijela i ni na koji način ne doprinosi rješavanju problema.

Također, Ministarstvu pravde u čijoj je nadležnosti priprema zakona kojima se uređuju parnični i kaneni postupci te upravni sporovi, obratilo se putem svoje inicijative za donošenje ovog propisa Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine, da bi se omogućilo zadržavanje tijeka procesnih rokova u postupcima, kao i zadržavanje tijeka svih materijalnih prekluzivnih rokova za ostvarivanje prava stranaka.

S obzirom na to da su zemlje u regiji uslijed sprječavanja širenja virusa SARS-CoV-2 i oboljenja uzrokovanog ovim virusom – COVID 19, poduzele iste ili slične mjere, bilo je neophodno

pristupiti donošenju zakona, kako bi se propisalo postupanje u vezi s primjenom rokova u svim sudskim postupcima, i omogućilo postupanje u oblasti pravosuđa usmjereno na očuvanje zdravlja i života ljudi i osiguralo djelovanje svih tijela i nositelja javnih ovlasti, kao i zaštita prava i obveza svih sudionika u sudskim postupcima. Pored navedenog, zakonom se štite građani i njihova ljudska prava i temeljne slobode za vrijeme trajanja ovog stanja, i to posebnim propisivanjem da hitne postupke čine postupci za sva kaznena djela koja su izvršena za vrijeme trajanja stanja prirodne ili druge nesreće i u vezi s izvanrednim stanjem.

III - NAČELA NA KOJIMA JE UTEMELJEN ZAKON

- Očuvanje zdravlja i života ljudi - zbog opasnosti od epidemije zarazne bolesti prouzrokovane novim korona virusom (COVID-19), a kako bi se smanjio rizik od ubrzanog širenja infekcije u Bosni i Hercegovini i omogućilo angažiranje dodatnih resursa za odgovor na ovu javnozdravstvenu prijetnju.

- Jednak pristup sudu - ovim zakonom niti se mogu mijenjati niti mijenjaju postulati utvrđeni u zakonodavstvu, građanima nije uskraćen jednak pristup pravdi i rješavanje svih postupaka na sudu i pred drugim tijelima u skladu sa standardima zaštite ljudskih prava i sloboda jamčenih Ustavom BiH i Europskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, jer ovim propisom se samo, u slučajevima koji nisu hitni, odlaže ostvarivanje ovih prava.

Dakle, predloženi zakon slijedi načelo zaštite zdravlja i života ljudi kroz:

- donošenje odgovarajuće pravne podloge da se u sudskim i upravnim postupcima mogu donijeti takve mjere koje mogu spriječiti širenje virusa i to radi zaštite zdravlja i života ljudi i osiguranju djelovanja državnih tijela i nositelja javnih ovlasti;

- omogućavanje zadržavanja tijeka procesnih rokova u postupcima koji se zbog navedene bolesti ne mogu voditi kao i zadržavanje tijeka svih materijalnih prekluzivnih rokova jer je, zbog ograničavanja koronaviрусne bolesti ali i drugih mjera, pojedincima onemogućeno učinkovito korištenje njihovih prava.

- sprječavanje širenja zaraze u zatvorskom sustavu i s tim osiguranje sigurnih uvjeta zatvorenicima koji su na izdržavanju zatvorske kazne kao i zaštita zaposlenika u zatvorskom sustavu.

Glavna zakonska odrednica je da se zakon odnosi na privremene mjere koje su vremenski ograničene i odnosi se na sudske i upravne postupke. Mjere su vremenski ograničene i vrijede samo do prestanka razloga, a što određuje Vijeće ministara BiH. Uzimajući u obzir da zakon donosi mjere koje odstupaju od postojećih zakonskih rješenja glede rokova odnosno ostvarivanja prava, zakon je vremenski ograničio svoju primjenu i te mjere vrijede samo dok za njih postoje razlozi. Rokovi koji prestaju teći sukladno ovom zakonu, počinju teći prestankom važenja istog.

IV - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Mjere na području pravosudnih tijela, tijela uprave i drugih tijela predložene ovim zakonom odnose se na:

- prekid tijeka rokova,
- način rada sudova, tijela uprave i drugih tijela,

- mogućnost komunikacije između pravosudnih tijela i stranaka, kao i drugih sudionika postupka putem pošte ili elektroničkim putem,
- mjere na području izvršavanja kazne zatvora usmjerene su na dodatno uređenje instituta pozivanja osuđenika na izdržavanje kazne zatvora kao i prijevremeno otpuštanje,
- prestanak tijeka zateznih kamata.

Predloženim odredbama zakona propisuje se postupanje u svim sudskim i drugim postupcima te stvara pravna osnova da bi se spriječile štetne posljedice za sve sudionike u ovim postupcima, ali i zaštitila njihova prava i obveze. Također, zakonom se propisuje da rokovi ne teku za vrijeme trajanja stanja prirodne ili druge nesreće, osim u hitnim postupcima propisanim ovim zakonom. Hitni postupci propisani su kao postupci koji zbog svoje prirode ne trpe odlaganje rokova uslijed zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda, kao i postupci za sva kaznena djela koja su počinjena za vrijeme trajanja stanja prirodne ili druge nesreće i u vezi sa stanjem prirodne ili druge nesreće. Naime, cilj ovog propisa je sprječavanje zaraze uslijed pandemije virusa SARS-CoV-2 i oboljenja uzrokovanog ovim virusom – COVID 19, te zaštita života građana, ali i zaštita građana i stanovništva od svih počinitelja kaznenih djela, koji zbog izvanrednog stanja koriste okolnosti za počinjenje kaznenih djela.

Ovim zakonom se daje mogućnost svim osobama da svoja prava pred nadležnim sudovima i drugim tijelima ostvare nakon prestanka stanja prirodne ili druge nesreće.

Radi sprječavanja zaraze uslijed pandemije virusa SARS-CoV-2 i oboljenja uzrokovanog ovim virusom te zaštite života sudaca, tužitelja i voditelja drugih postupaka, ali i stranaka i drugih sudionika u sudskim i drugim postupcima zakonom se posebno propisuje način rada ovih institucija. Sve predložene odredbe usmjerene su na ograničavanje fizičkog kontakta sudionika sudskih i drugih postupaka. Sukladno tome, zakonom se propisuje da sudac ili predsjednik vijeća mogu na ročištu ograničiti ili privremeno, djelomično ili u cijelosti isključiti nazočnost javnosti, a sve radi sprječavanja širenja zaraze uslijed pandemije ovog virusa.

Cijeneći da postoji mogućnost zaraze u zatvorskom sustavu, ovo područje je također obuhvaćeno privremenim mjerama predloženim u ovom zakonu.

Glavni cilj predloženog zakona je da se na području sudskih i drugih postupaka omoguće takve mjere koje su usmjerene na sprječavanje širenja navedene virusne bolesti, zaštite zdravlja i života ljudi i osiguranje djelovanja prije svega sudova, ali i drugih tijela kao i osiguranje provođenja prava i obveza.

V - USKLADENOST PROPISA SA ZAKONODAVSTVOM EU

Materija koja se uređuje ovim zakonom nije regulirana pravno obvezujućim aktima EU, a predložene izmjene nikako ne umanjuju pravo stranaka na pristup sudu i pravičan sudski postupak, što je u suštini članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

Odredbe Konvencije reguliraju oblast "prava na pravedno suđenje" i "jednak pristup pravdi", što obvezuje sve države članice, ali svaka od njih individualno uređuje ovu oblast na način koji odgovara njenom ustavnom sustavu, državnoj strukturi i slično.

Prema podacima iz drugih država članica Europske unije proizilazi da su i u drugim državama donesene privremene mjere slične ovim u predloženom Nacrtu zakona.

Tako su u Danskoj zbog koronavirusa sudovi 13. ožujka 2020. počeli provoditi privremene mjere koje su ograničenog trajanja te će sudovi ispunjavati isključivo samo osnovne zadaće, a postupci će se voditi isključivo u izuzetno važnim predmetima (prije svega u hitnim predmetima koji se odnose na kaznene predmete i sl.). U Italiji je 7. ožujka 2020. donesena zakonska odredba koja sadrži izvanredne i hitne mjere u borbi protiv epidemije koronavirusa, a odnosi se na pravosudna tijela. Sve građanske i kaznene rasprave po službenoj dužnosti su otkazane osim u hitnim postupcima. Preventivne mjere donesene su i u Austriji te će se postupci provoditi samo u hitnim slučajevima, slučajevima procesnih prava pritvorenih osoba i sl. U Portugalu su sudovi zatvoreni te je tako sudbeno vijeće izdalo naputke o zatvaranju svih sudova, a sudci rade od kuće. Postupci se provode u iznimnim slučajevima koji se odnose na poštivanje ljudskih prava kao što su to npr. pritvorski predmeti. Francuska ministrica pravosuđa propisala je da se na sudovima provode samo hitni kazneni i građanski postupci.

Uredbu za zakonskom snagom donijela je Republika Srpska, sukladno kojoj prestaju teći svi rokovi u sudskim postupcima za vrijeme trajanja izvanrednog stanja, a što će omogućiti da se spriječe štetne posljedice i po gospodarske subjekte, na način da će isti svoja prava pred sudovima ostvariti tek nakon prestanka izvanrednog stanja, osim u hitnim postupcima propisanim Uredbom.

VI - PROVEDBENI MEHANIZMI I OSIGURAVANJE POŠTIVANJA PROPISA

Provođenje ovog propisa osigurano je kroz već uspostavljene pravosudne institucije i njihove propisane nadležnosti kao i druga tijela.

VII - KONZULTACIJE

Na Nacrt zakona zbog žurnosti usvajanja nisu pribavljena potrebna mišljenja niti su provedene propisane javne konzultacije, a niti su na isti pribavljena sva potrebna mišljenja sukladno Poslovniku o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine te kao opravdanost naglašavamo sljedeće razloge za donošenje zakona:

-Zbog epidemiološke situacije u BiH uslijed širenja virusa SARS-CoV-2 i oboljenja uzrokovano ovim virusom – COVID 19 donesena je *Odluka o proglašenju nastanka stanja prirodne ili druge nesreće na teritoriju Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, br. 18/20)*, što ima za posljedicu propisivanje postupanja u sudskim i drugim postupcima i zaštitu prava i obveza svih sudionika, a u isto vrijeme očuvanje zdravlja i života ljudi.

-Omogućavanje zadržavanja tljeka procesnih rokova u postupcima koji se zbog navedene bolesti ne mogu voditi, kao i zadržavanje tljeka svih materijalnih prekluzivnih rokova jer ih je, zbog ograničavanja koronavirusne bolesti, ali i drugih mjera, pojedincima onemogućeno učinkovito korištenje njihovih prava.

-Važna zakonska odrednica je da se zakon odnosi na privremene mjere koje su vremenski ograničene i odnosi se na sudske i druge postupke, odnosno mjere su vremenski ograničene i vrijede samo do prestanka razloga.

-Ovo pitanje Republika Srpska je uredila Uredbom, a prema podacima iz drugih država članica Europske unije proizilazi da su i u tim državama donesene privremene mjere na sličan način kako se predlaže ovim zakonom, (Hrvatska, Danska, Italija, Austrija,...).

-Donošenje ovog propisa nije planirano programom rada Ministarstva pravde BiH, odnosno Vijeća ministara BiH te se propis donosi sukladno izvanrednim i hitnim potrebama, a sukladan je Odluci Vijeća ministara BiH i propisima na temelju kojih je Odluka donesena.

-Obrađivač je analizirao postojeće stanje, definirao problem i putem predloženih odredbi dao adekvatna rješenja za ciljeve koji se žele postići donošenjem propisa.

-U vezi s provođenjem procesa konzultacija, obrađivač navodi da se obrađivaču, putem svoje inicijative za donošenje ovog propisa obratilo Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH, sa sugestijom da se omogući zadržavanje tijeka procesnih rokova u postupcima, kao i zadržavanje tijeka svih materijalnih prekluzivnih rokova za ostvarivanje prava stranaka.

VIII - FINACIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz proračuna Bosne i Hercegovine.

Zakon će imati negativan utjecaj na proračun, iz razloga što će prestati teći svi rokovi u sudskim postupcima za vrijeme trajanja stanja prirodne ili druge nesreće na području Bosne i Hercegovine, te će priljev sredstava u proračun po osnovi uplata sudskih pristojbi u ovom razdoblju izostati, osim u hitnim postupcima koji su propisani ovim zakonom. Nakon prestanka stanja prirodne ili druge nesreće, odnosno donošenjem odluke Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o stavljanju izvan snage Odluke o proglašenju nastanka stanja prirodne ili druge nesreće na teritoriju Bosne i Hercegovine, rokovi u sudskim postupcima počinju teći, a samim tim se može očekivati i priljev u proračun po osnovi uplata sudskih pristojbi.

Broj: 06-50-2743/20
Sarajevo, 21.4.2020. godine

ŽURNO

VIJEĆE MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

-Generalno tajništvo-

Predmet: Prijedlog zakona o privremenim mjerama u radu pravosudnih i drugih tijela Bosne i Hercegovine za vrijeme stanja prirodne ili druge nesreće na teritoriju Bosne i Hercegovine, radi usvajanja -dostavlja se,

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 13. izvanrednoj sjednici održanoj 16.4.2020. godine, utvrdilo je Prijedlog zakona o privremenim mjerama u radu pravosudnih i drugih organa Bosne i Hercegovine za vrijeme stanja prirodne ili druge nesreće, uz prihvaćene korekcije ministra pravde Bosne i Hercegovine za brisanje članka 11. u Nacrtu zakona, te prihvaćene nomotehničke korekcije Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine. Zaključeno je da se korigirani Prijedlog zakona dostavi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, uz prijedlog da se razmatra po žurnom zakonodavnom postupku, sukladno poslovnici odredbama oba doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Na Nacrt zakona zbog žurnosti usvajanja nije vršena prethodna procjena uticaja propisa kao niti propisane konzultacije, a niti su na isti pribavljena potrebna mišljenja sukladno Poslovniku o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i poslovnici domova Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, te kao opravdanost neprihvatanja primjedbe Ureda za zakonodavstvo na članak 2. Prijedloga, ali i razloge žurnosti za donošenje zakona ističemo sljedeće:

-Zbog epidemiološke situacije u BiH usljed širenja COVID 19 virusa i oboljenja uzrokovanog ovim virusom, donesena je *Odluka o proglašenju nastanka stanja prirodne ili druge nesreće na teritoriji Bosne i Hercegovine* („Službeni glasnik BiH“, br. 18/20), koja ima za posljedicu propisivanje postupanja u sudskim i drugim postupcima i zaštitu prava i obveza svih učesnika, a u isto vrijeme očuvanje zdravlja i života ljudi.

- Stupanjem na snagu ovog propisa omogućava se zadržavanje tijeka procesnih rokova u postupcima koji se zbog navedene bolesti ne vode i ne mogu voditi, kao i zadržavanje tijeka svih materijalnih prekluzivnih rokova ali i drugih mjera, kojim je pojedincima onemogućeno učinkovito korištenje njihovih prava.

- Prijedlog zakona omogućava svim osobama da nakon prestanka stanja prirodne ili druge nesreće ostvare svoja prava pred nadležnim sudovima i drugim organima, koja su stekli, a nisu mogli ostvariti zbog izmjenjenog redovnog funkcioniranja pravosudnog sistema i drugih organa na nivou BiH.

-Predloženim odredbama zakona propisuje se postupanje u hitnim, neophodnim sudskim i drugim postupcima, te stvara pravni osnov da bi se spriječile štetne posljedice za sve učesnike u ovim postupcima, ali i zaštitila njihova prava i obaveze.

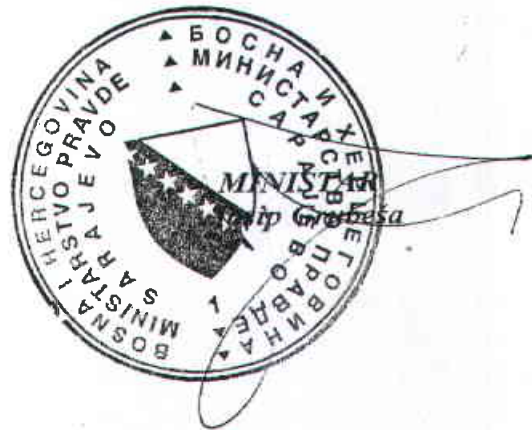
Nesporno je da nije uobičajena pravna praksa za retroaktivnu primjenu propisa, odnosno mjera kako je predloženo u članku 2. Prijedloga, ali ovo treba cijeniti kao djelotvoran način odgovora na ovu krizu, a da se istovremeno osiguraju mjere koje štite vrijednosti na kojima se temelji vladavina zakona i ljudskih prava. *Načelo neophodnosti zahtjeva da vanredne mjere moraju*

da budu u stanju da ostvare svoju svrhu uz minimalne izmjene uobičajenih pravila i procedura u postupku demokratskog odlučivanja¹. Čak i u vanrednoj situaciji vladavina zakona mora da prevlađa.²

Naime, cilj ovog propisa je sprečavanje zaraze usljed pandemije virusa, zaštita života građana, zaštita građana i stanovništva od svih učinilaca krivičnih djela, koji zbog vanrednog stanja koriste okolnosti za počinjenje krivičnih djela, kao i omogućavanje svim osobama da svoja prava pred nadležnim sudovima i drugim organima ostvare nakon prestanka stanja prirodne ili druge nesreće. Važna zakonska odrednica je da se zakon odnosi na privremene mjere koje su vremenski ograničene i odnosi se na sudske i druge postupke, koje vrijede samo do prestanka razloga radi kojih se donosi, a žurno donošenje ovog propisa garantuje učesnicima postupka da neće biti u „docnji“, te da će moći ostvariti sva svoja prava kako pred pravosudnim tako i drugim organima.

Radi navedenog, u privitku se dostavlja Prijedlog zakona na jezicima u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini, koji je korigiran sukladno zaključcima Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Prilog:- Prijedlog zakona x 2- tri jezičke verzije,
- Mišljenje Ureda za zakonodavstvo,
-CD x 2 (Prijedlog zakona na tri jezičke verzije).

¹ Načelo neophodnosti se ne pominje direktno u kontekstu institucionalnih vanrednih mjera, ali se može izvesti iz zahtjeva srazmjernosti i neophodnosti vanrednih mjera u oblasti ljudskih prava – Venecijanska komisija, Mišljenje o nacrtu ustavnog zakona o „Zaštiti nacije“ Francuske, CDL-AD(2016)006, stav 71.

² Mišljenje Venecijanske komisije o zaštiti ljudskih prava u vandrednim situacijama CDL-AD(2006)015), stav 13.

Broj: 04-02-1-303/20
Sarajevo, 15.4.2020. godine
(ES)

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO PRAVDE
SARAJEVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА		МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ	
САРАЈЕВО		16-04-2020	
ПРЕДСЈЕДНИК	ПОДСЈЕДНИЦИ	ПРЕДСЈЕДНИЦИ	ПОДСЈЕДНИЦИ

PREDMET: Mišljenje na Nacrt zakona o privremenim mjerama u radu pravosudnih i drugih tijela Bosne i Hercegovine za vrijeme stanja prirodne ili druge nesreće

Veza: Vaš akt broj: 6-50-2744/20 od 14.4.2020. godine

Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine razmotrio je Nacrt zakona o o privremenim mjerama u radu pravosudnih i drugih tijela Bosne i Hercegovine za vrijeme stanja prirodne ili druge nesreće i na osnovu člana 25. stav 1. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), daje

MIŠLJENJE

Ustavni osnov za donošenje predmetnog zakona sadržan je u članu IV 4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna za donošenje zakona potrebnih za provođenje odluka Predsjedništva Bosne i Hercegovine ili za vršenje funkcija Parlamentarne skupštine prema Ustavu Bosne i Hercegovine.

Predmetnim zakonom propisuju se privremene mjere u postupanju u sudskim i drugim postupcima pred Sudom Bosne i Hercegovine i Tužilaštvom Bosne i Hercegovine i drugim tijelima Bosne i Hercegovine za vrijeme trajanja stanja prirodne ili druge nesreće na teritoriju Bosne i Hercegovine zbog opasnosti od moguće pojave epidemije zarazne bolesti prouzrokovane korona virusom (COVID-19).

Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine, u čijoj nadležnosti je donošenje zakona kojima se uređuju parnični i krivični postupci, te upravni sporovi, Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine obratilo se inicijativom za donošenje ovog Zakona, kako bi se omogućilo zadržavanje toka procesnih rokova u postupcima, kao i zadržavanje toka svih materijalnih prekluzivnih rokova za ostvarivanje prava stranaka.

Kako se navodi u Obrazloženju predmetnog Zakona, zemlje u regionu su uslijed sprječavanja širenja ovog virusa i oboljenja uzrokovanih ovim virusom, poduzele iste ili slične mjere, te je bilo neophodno pristupiti pripremi ovog zakona, kojim se propisuje postupanje u vezi sa primjenom rokova u svim sudskim postupcima i omogućilo postupanje u oblasti pravosuđa usmjereno na očuvanje zdravlja i života ljudi i osiguralo djelovanje svih tijela i nosilaca javnih ovlaštenja, kao i zaštita prava i obaveza svih učesnika u sudskim postupcima.

Na dostavljeni tekst Nacrta zakona, Ured za zakonodavstvo generalno sugerše sljedeće:

- Ured ukazuje na potrebu propisivanja pitanja sukoba već važećih zakonau odnosu na ovaj prijedlog zakona koji propisuju različito postupanje u odnosu na istu situaciju, kako bi se izbjegla dilema koji zakon treba primijeniti;

- kod označavanja dijelova ovog zakona, ispred rimskog broja „I, II, III,...“ dodati riječ „POGLAVLJE“;

- predloženi član 2. situirati prije Završnih odredbi, a u skladu sa članom 19. Jedinistvenih pravila za izradu pravnih propisa ... kojim je predviđeno da su ograničavajuće odredbe dio propisa koji se stavlja iza prijelaznih odredbi, ako postoje, a sadrži informacije o posebnim ograničenjima pri primjeni propisa u odnosu na mjesto i vrijeme. Takođe, u predloženom članu 2., u pogledu retroaktivne primjene predloženih mjera od dana stupanja na snagu Odluke o proglašenju..., Ured ukazuje da u našim propisima, odnosno pravnoj praksi, nije uobičajena retroaktivno određenje početka primjene normativnih pravnih akata, odnosno početak primjene istih, veže se za njihovo stupanje na snagu.

Takođe, generalna primjedba se odnosi na potrebu propisivanja minimuma procesa rada u pravosudnim tijelima imajući u vidu odredbe Odluke o postupanju institucija Bosne i Hercegovine u cilju osiguranja zaštite života i zdravlja zaposlenih u institucijama zbog opasnosti od moguće pojave epidemije zarazne bolesti prouzrokovane korona virusom (COVID-19) („Službeni glasnik BiH“, broj 18/20) (npr. čl. 3. i 4. ovog zakona).

Isto tako, sugerše se preciziranje iznosa termina: „imovina veće vrijednosti“ koja se koristi u čl. 7. i 14. predloženog zakona, a sve radi jasnoće i preciznije terminologije, što je u skladu sa čl. 35. i 37. Jedinistvenih pravila.

Ured za zakonodavstvo takođe daje i sljedeće primjedbe i sugestije:

- u Preambuli, pozivanje na član „IV (4) a)“ Ustava Bosne i Hercegovine, zamijeniti pozivanjem na član „IV 4. a)“;

- riječ „ZAKON“ situirati u poseban red;

- u nazivu – iza riječi „nesreće“ dodati riječi: „na teritoriji Bosne i Hercegovine“;

- u članu 1. - riječi: „(u daljem tekstu: stanje nesreće)“ brisati kao suvišne iz razloga što se nigdje u tekstu predmetnog zakona ne koristi ovaj skraćeni naziv;

- u članu 2. koji, u skladu sa generalnom sugestijom treba situirati prije završnih odredbi, ispred broja službenog glasila u kojem je objavljena Odluka o proglašenju ... , skraćenicu „br.“ zamijeniti riječju „broj“, a riječi: „o stavljanju van snage Odluke o proglašenju nastanka“ zamijeniti riječima: „o prestanku“, a što je u skladu sa članom 13. tačka h) Okvirnog zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 50/08);

- u članu 4. – ispraviti redoslijed stavova, iz razloga što nakon stava (4) slijedi takode stav (4).

Isto tako, u predloženom stavu (4) ovog člana, iza riječi „epidemije“ dodati riječ „zaraznih“, a iza riječi „bolesti“ dodati riječi: „prouzrokovanih korova virusom“.

- u članu 6. – oznaku pozivanja na član „(1)“ zamijeniti oznakom „1.“;

- u članu 7. – ukazuje se na naziv člana koji je isti kao naziv člana 3. ovog zakona;

- označavanje Poglavlja IV. uskladiti sa načinom na koji je vršeno označavanje ostalih Poglavlja odnosno oznaku „IV.“ zamijeniti oznakom „IV-“;

U stavu (1) člana 10. – oznaku „Glava XVI“ zamijeniti oznakom „XVI-GLAVA ŠESTA – KRIVIČNA DJELA...“, kako je to izvršeno u Krivičnom zakonu Bosne i Hercegovine, te iza naziva zakona dodati i službena glasila u kojima su isti objavljeni, s tim što kod pozivanja na Zakon o izvršenju krivičnih... navesti tačan naziv zakona. Ista sugestija se odnosi i na ostale stavove ovog člana.

Ured takode sugerise preispitivanje predloženog stava (3) ovog člana, imajući u vidu odredbe čl. 73., 76. i 77. Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine.

Isto tako, pisanje termina „(Covid 19)“ uskladiti sa načinom na koji je to urađeno u članu 1. ovog zakona;

- član 11. potrebno je brisati imajući u vidu odredbe čl. 179. i 181. Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine kada je u pitanju prijevremeni otpust zatvorenika i nadležnost za rješavanje molbe za otpust, te čl. 73., 76. i 77. ovog zakona koji se tiču hospitalizacije, testiranja na zarazne bolesti i upotrebu sredstava za ograničavanje kretanja iz zdravstvenih razloga. S tim u vezi, potrebno je izvršiti prenumeraciju članova koji slijede.

Kada je u pitanju Poglavlje V ovog zakona, ukazujemo na odredbu člana 25. stav (2) Jedinostvenih pravila za izradu pravnih propisa kojim je propisano da propis i svaka unutrašnja podjela propisa ne mogu imati manje od dva člana.

- U članu 13. stav (2) navesti puni naziv Zakona – Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima i službeni glasnik u kojem je objavljen;

- član 18. preformulisati na način koji je u skladu sa članom 21. stav (2) Jedinostvenih pravila... (osam dana ili narednog dana od dana objave).

Takođe, Ured sugerše da se na odgovarajućem mjestu, doda novi član koji će predvidjeti obavezu pravosudnih i drugih tijela donošenja podzakonskih akata koje imaju obavezu donijeti na osnovu ovog zakona, kao i rok za njihovo donošenje.

Na kraju, Ured ukazuje na obavezu da se prilikom upućivanja Nacrta zakona Vijeću ministara Bosne i Hercegovine u dalju proceduru, upotpuni mišljenjem Ministarstva finansija i trezora, a imajući u vidu tačku VIII Obrazloženja zakona.

Dostaviti:

- naslovu
- a/a

